

**ОЛЕКСАНДРА ІВАНІВНА КОРНІЛОВА
(ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)**

Олександра Іванівна Корнілова – доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки УРСР народилася 15 квітня 1917 р. у м. Харкові. Її життєвий шлях є яскравим прикладом відданості професії і любові до неї. У 1940 р. вона з відзнакою закінчила педіатричний факультет Харківського медичного інституту і свій трудовий шлях в медицині почала з посади завідувачої жіночою і дитячою консультацією у м. Мена Чернігівської області. Під час Великої Вітчизняної війни О.І. Корнілова працювала лікарем медичної частини автомобільного заводу м. Міас Челябінської області (1942–1944 рр.). Після визволення м. Харкова Олександра Іванівна повертається до рідного міста і усі свої сили та знання віддає медичній допомозі інвалі-

дам війни. Бажання займатися науковою діяльністю, поглибити свої знання в галузі акушерства та гінекології приводить Олександрю Іванівну до ординатури у Харківський медичний інститут і після її закінчення у 1949 р. вона приходить до Харківського НДІ охорони материнства і дитинства. Від цього часу впродовж усього життя наукова, лікарська, організаторська діяльність О.І. Корнілової пов'язана з цим інститутом.

Близкучі здібності О.І. Корнілової як наукового співробітника, лікаря, педагога, організатора дозволили їй у 1952 році очолити інститут і керувати їм на протязі 34 років (1952–1986 рр.). О.І. Корнілова добре розуміє першочергові потреби охорони матері і дитини, вона створює колектив односторонців, розширює клінічні бази інституту, створює нові лабораторії.

У 1953 році О.І. Корнілова успішно захистила кандидатську дисертацію «Особливості вагінального мазка у жінок в різні терміни вагітності», в 1971 р. докторську «Материнська смертність. Клінічне і соціально-гігієнічне дослідження», а в 1976 р. їй присвоєно звання професора.

Період діяльності на посаді директора інституту був виключно насиченим. На початку 60-років інститут набуває репутації провідного закладу в галузі, колектив якого плідно вирішує найбільш складні питання медичного забезпечення дітей і вагітних жінок. В 50-х та на початку 60-х років проф. Корнілова О.І. присвятила свою наукову діяльність профілактиці та лікуванню пізніх гестозів вагітних, боротьбі з матковими кровотечами у пологах. За її ініціативою вперше в Україні було створено пологовий будинок для жінок з невиношуванням вагітності і відділеннями для недоношених дітей. Все це дозволило значно знизити показники материнської та дитячої смертності.

Олександра Іванівна належала до типу людей, яким невідомий спокій. Цілеспрямована і невтомна в роботі,

людина різнобічних інтересів у 1965 році вона ініціює реорганізацію інституту «Охматдит» у НДІ охорони здоров'я дітей та підлітків – єдиний в Союзі, діяльність якого спрямовувалась на розробку питань фізіології, патології дітей шкільного віку та підлітків, удосконалення медичного забезпечення підростаючого покоління. З 1966 року О.І. Корнілова очолює союзна і республіканську проблемні комісії «Фізіологія та патологія підлітків».

Під керівництвом О.І. Корнілової інститут розширювався, відкривалися нові відділи та лабораторії. О.І. Корнілова обґрунтовує необхідність будівництва нових баз для інституту. В 1974 році закінчилося будівництво нових корпусів інституту (клінічний, лабораторно-експериментальний) і у серпні 1974 року клініка на 220 ліжок приймає перших пацієнтів.

Наукові інтереси особисто Корнілової О.І. та очолюваного нею наукового колективу завжди були актуальними для суспільства та відповідали вимогам закладів практичної охорони здоров'я. У 70–80 рр. ХХ століття під її керівництвом були проведені фундаментальні клініко-експериментальні дослідження щодо розкриття нейроендокринних механізмів регуляції статевого дозрівання та його порушень, визначення спадкових факторів та факторів середовища у формуванні гінекологічних захворювань у пре- та пубертатному періодах, науково обґрунтовані рекомендації щодо організації медичного забезпечення підростаючого покоління.

Перу Олександрі Іванівні належить 123 наукові праці, серед яких монографії, підручники, методичні рекомендації, статті у Великій та Малій медичних енциклопедіях. Під її редакцією видано 17 міжвідомчих республіканських збірників «Охорона здоров'я дітей и подростков».

Великий педагогічний досвід та авторитет серед колег дозволив Олександрі Іванівні у 1978 році створити на базі інституту першу в Союзі кафедру фізіології та патології підлітків Українського інституту удосконалення

лікарів, яку Корнілова О.І. очолювала 10 років. Кафедра і сьогодні готує спеціалістів у галузі підліткової медицини.

Багато сил та велику увагу Олександра Іванівна приділяла підготовці кадрів вищої кваліфікації. За часи її керівництва інститутом виконано та захищено 32 докторські дисертації та 114 кандидатських, особисто О.І. Корніловою підготовлено 5 докторів та 12 кандидатів наук. Багато з них і нині продовжують працювати на ниві клінічної педіатрії, дитячої гінекології.

Плідну наукову і педагогічну діяльність Олександра Іванівна поєднувала з великою громадською роботою. Вона неодноразово обиралася депутатом обласної, міської, районних рад м. Харкова. Була головою союзної та республіканської проблемних комісії «Фізіологія та патологія підлітків», членом Вченої ради МОЗ УРСР, Ради регіонального відділення АН УРСР, спеціалізованої Вченої ради при Харківському медичному інституті, правління республіканського та обласних наукових товариств дитячих лікарів та акушерів-гінекологів. Більше 30 років вона входила до складу редколегії журналу «Педіатрія, акушерство та гінекологія».

За заслуги в галузі організації медичної допомоги жінкам та дітям О.І. Корнілову нагороджено орденом «Знак пошани» та медалями, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, їй присуджено почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки УРСР».

Крупний учений, громадський діяч, людина величезного оптимізму, всебічно освідчена людина і лікар – такою назавжди увійшла в історію Олександра Іванівна Корнілова.

Світла пам'ять про Олександру Іванівну Корнілову назавжди збережеться в серцях її колег, учнів, друзів та усіх, хто її знав, любив та пишався нею.

Колектив ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України»